

om at betragte det i sin Almindelighed, bemærke, at jeg baade kan anerkende, at i flere af de Punkter, som deri ere berørte, kunde der være en Opfordring til at foretage Forandringer, navnlig saaledes som Sagen stillede sig dengang, da Forslaget sidst var paa Bane her i Thinget, men jeg troer ikke, at der, saaledes som Forholdene for Dieblisset stille sig, vilde opnaaes nogen væsentlig Forbedring ved nu at gaae ind derpaa. Jeg troer nemlig, at det ved nærmere Betragtning vil vise sig, at Forslaget i Virkeligheden ikke indeholder nogen særdeles stor Forandring i den nuværende Tingenes Tilstand; det er det, som jeg vil bestrebe mig for, baade nu ved denne Forhandling, og forsaavidt Sagen maatte overgaae til 2den Behandling, at gjøre klart, for at det derved kan blive klart for Thinget, hvorvidt det vil have Opfordring til, igjennem en saadan enkeltstaaende Foranstaltning, at løsryve sig fra den hele Skolesags Ordning, hvilket man, formoder jeg, kun vilde gjøre, forsaavidt der i Sandhed derved maatte blive opnaaet et væsentligt Gode. Naar jeg nemlig vender mig til Forslagets Hovedbestemmelser og sammenligner dem med den Tingenes Tilstand, som nu bestaaer, ikke alene ved Skoleanordningen af 1814 som Grundlag, og ved Rescriptet af 1ste August 1817, men væsentligt ved den nyere Bestemmelse, som ogsaa af den ærede Forslagsstiller er nævnt, nemlig Placaten af 22de Marts 1843, og dertil føjer den Oplysning, som maaskee ikke er den ærede Rigsdagsmand bekendt, skøndt jeg maa forudsætte, at den er det, nemlig den, at Bestemmelsen i Rescr. 1ste August 1817, hvorefter Kasserne skulde opspare $\frac{1}{4}$ af deres aarlige Indtægt til Forsøgelse af Capitalformuen, — hvilken Bestemmelse dog kun var given „indtil videre“, og for „saavidt muligt“, — at denne Bestemmelse, som man havde en heel Deel imod her i Thinget, og vistnok med Føie, fordi den indskrænkede den Virksomhed, som Hjælpekasserne ellers kunde have, er fra Ministeriets Side foranlediget hævet ved et Circulaire, der allerede udkom under 10de Juli f. A.; jeg siger, at, naar jeg vil sammenligne denne Tingenes Tilstand, altsaa den nuværende Tingenes

Tilstand, med den Tilstand, der agtes opnaaet ved dette nye Lovforslag, saa forekommer det mig ikke, at Forskjelligheden er synderligt fremtrædende, med Undtagelse i alt Fald af eet Punkt, om hvilket jeg senere skal udtale mig. Naar der nemlig saaledes i § 1, — jeg skal ikke gaae ind paa Enkelthederne i Paragrapherne, men jeg maa dog nødvendigvis berøre dem — er talt om Skolelærerhjælpekassernes Indtægter, saa troer jeg ikke, at der deri er nogen væsentlig Forskjel, enten med Hensyn til Bestaffenheden af disse Indtægter eller Maaden, hvorpaa de skulle tilveies bringes, fra det, der nu bestaaer. Der foreslaaes saaledes et Bidrag fra Skolelærernes Side, som ogsaa efter den nugældende Bestemmelse finder Sted og ligesom her, er ansat til $2\frac{1}{2}$ pCt. eller $\frac{1}{6}$ Skpr. Byg af hver Lynde Byg, beregnet efter Capitelstarten; dernæst et Bidrag fra Communerne, istedetfor det Bidrag, Skolelærerhjælpekasserne hidtil have ydet, om hvilket Bidrag det er sagt, at det skal være lige med det Bidrag, som Skolelærerne yde; men det er nu i Virkeligheden større, og man har derfor ogsaa i Lovforslaget søiet til, hvad der tidligere var udeladt, at Bidraget skal vedblive uforandret, saalænge det er større end Skolelærernes Bidrag, og maa saaledes ikke udgjøre noget formindsket Bidrag. Altsaa, indtil videre vil denne Indtægt ikke komme til at træde frem i nogen forskjellig Størrelse fra hvad den nu er. Endvidere skal, efter Forslaget, til Skolelærerhjælpekassernes Indtægter høre Renterne af de Kapitaler, som Kasserne ele, samt de til disse hørende Gaver og andre tilfældige Indtægter; i disse Bestemmelser findes ingen Forandring i det Bestaaende. Lovforslaget indeholder saaledes, saavidt jeg kan skønne, ikke nogensomhelst væsentlig Forandring med Hensyn til Indtægterne i hvad der allerede bestaaer. Heller ikke kan jeg finde, at nogen saadan væsentlig Forskjel er tilstede med Hensyn til Anvendelsen af Midlerne. Efter Forslaget skulle Midlerne anvendes til Pensionstillæg til Skolelærere, Pensionstillæg til Skolelærerenes, Understøttelse til Skolelæreres efterladte Børn, — vel med noget videre gaaende Bestemmelser end de nu bestaaende, endog videre gaaende end den al-